

TE NIJKERK

Ecologie

Rapportage quickscan Wet natuurbescherming en bomeninspectie

Doornsteeg fase 3 te Nijkerk

Opdrachtgever	Gemeente Nijkerk Kolkstraat 27 3860 BA Nijkerk
Rapportnummer	12711.001 + 12711.002
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	6 augustus 2020
Vestiging	Overijssel Wilhelm Röntgenstraat 7a 8013 NE Zwolle 088 - 5001600 zwolle@econsultancy.nl
Opsteller	F.M. van der Heide, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Dhr. T.M. Boom, MSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbers een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy aanvaardt op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	2
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	7
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	8
	4.1 Zorgplicht	8
	4.2 Soortenbescherming	8
	4.3 Gebiedenbescherming	9
	4.4 Houtopstanden	10
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	11
	5.1 Broedvogels	11
	5.2 Vleermuizen	14
	5.3 Grondgebonden zoogdieren	16
	5.4 Reptielen, amfibieën en vissen	18
	5.5 Ongewervelden	19
	5.6 Overige soorten	19
	5.7 Vaatplanten	19
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	20
	6.1 Broedvogels	20
	6.2 Vleermuizen	21
	6.3 Grondgebonden zoogdieren	22
	6.4 Amfibieën	23
	6.5 Algemene vissensoorten	23
	6.6 Overige soort(groep)en	23
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	24
	7.1 Natura 2000	24
	7.2 Natuurnetwerk Nederland	25
8	HOUTOPSTANDEN	27
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	29

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
 Bijlage 2 verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Gemeente Nijkerk opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming en bomeninspectie voor het westelijk deel (fase 3) van plan Doornsteeg te Nijkerk. Tevens omvat de quickscan de locatie van de aan te passen en uit te breiden geluidswal en -scherm langs de Arkemheenweg en Rijksweg A28.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

De bomeninspectie is uitgevoerd om te bepalen of er binnen de onderzoekslocatie bomen aanwezig zijn die kunnen fungeren als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaatsen voor boombewonende vleermuizen.

Antea Group heeft in 2017 reeds een ecologisch onderzoek uitgevoerd voor fase 2 en 3 van plan Doornsteeg (projectnummer 0416273.00, d.d. 7 juni 2017). Vanwege het verstrijken van de geldigheidsduur van drie jaar van dit rapport is onderhavige quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

Gezien de grootte van de onderzoekslocatie en de aard van de werkzaamheden is deze onderverdeeld in twee separate onderzoekslocaties. Deze worden hieronder apart beschreven. In het overige deel van het rapport worden de onderzoekslocaties echter gelijktijdig behandeld.

Onderzoekslocatie 1

Onderzoekslocatie 1 (± 26 ha) ligt aan de Doornsteeg (ong.), circa 1,8 km ten westen van de kern van Nijkerk. Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie X = 159.935, Y = 470.750. Onderzoekslocatie 1 staat weergegeven in figuur 1.

Onderzoekslocatie 1 bestaat grotendeels uit agrarisch landschap. Binnen onderzoekslocatie 1 zijn een drietal agrarische bedrijven aanwezig. De twee meest noordelijke bedrijven (zie figuur 1) zijn onderzocht, het bedrijf in de zuidelijke hoek van de onderzoekslocatie is niet onderzocht. Daarnaast zijn binnen onderzoekslocatie 1 diverse bomen en watergangen aanwezig. Aan de noord- en westzijde wordt onderzoekslocatie 1 begrensd door de Arkemheenweg. Aan de oostzijde bevinden zich Doornsteeg fase 1 en 2, eveneens onderdeel van plan Doornsteeg. Onderzoekslocatie 1 wordt aan de zuidzijde begrensd door de Bunschoterweg.

Onderzoekslocatie 2

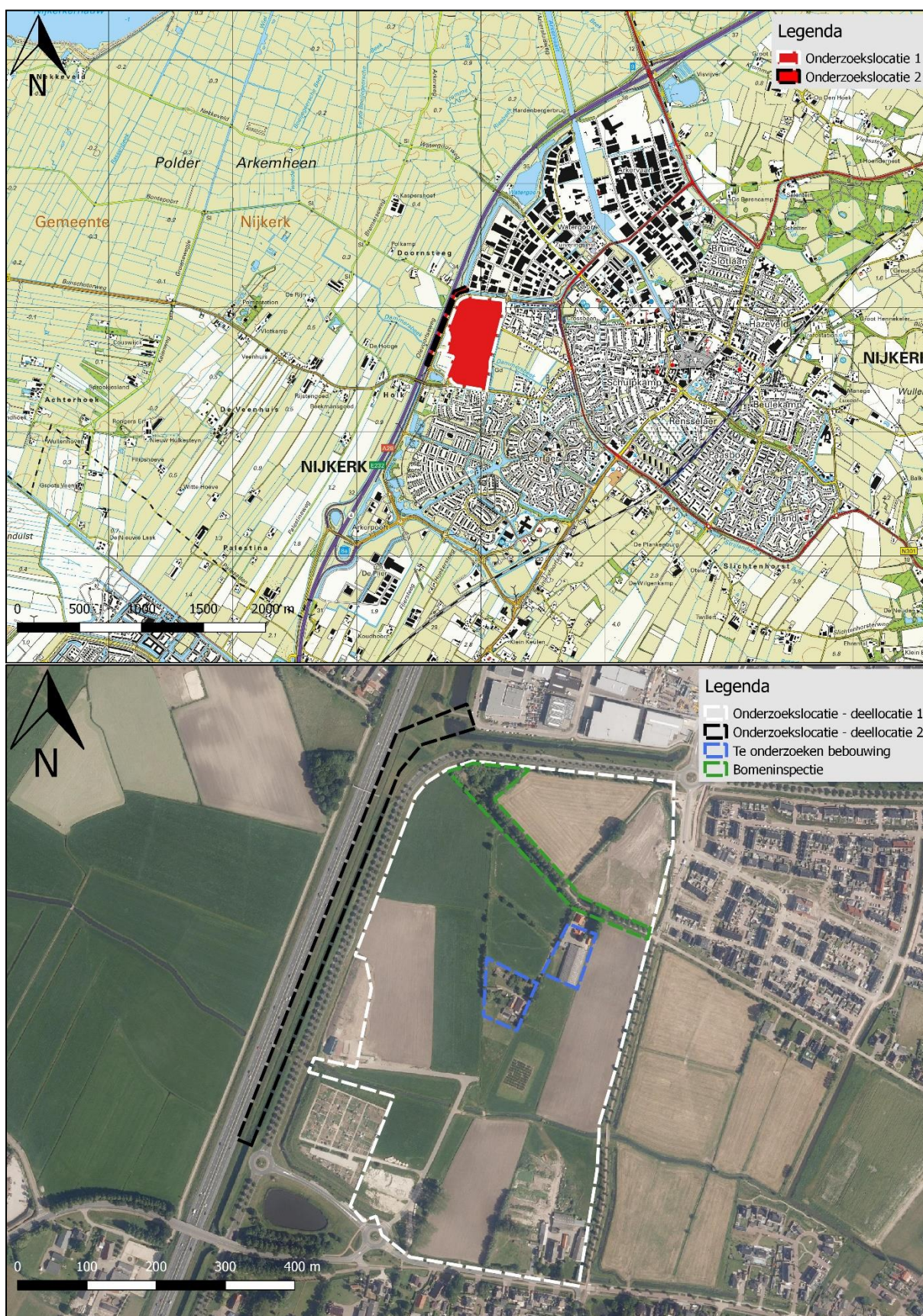
Onderzoekslocatie 2 ($\pm 1,8$ ha) ligt langs de Rijksweg A28 en Arkemheenweg, circa 2,1 km ten westen van de kern van Nijkerk. Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie X = 159.690, Y = 470.865. Onderzoekslocatie 2 staat eveneens weergegeven in figuur 1.

Onderzoekslocatie 2 betreft de geluidswal aan de oostzijde van de Rijksweg A28. Ten oosten van de geluidswal bevindt zich de Arkemheenweg. Onderzoekslocatie 2 loopt vanaf de rotonde tussen de Arkemheenweg en de Holkerweg en loopt door in noordelijke richting, tot aan de bocht in de Arkemheenweg.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

Onderzoekslocatie 1

De initiatiefnemer is voornemens om 440 – 640 woningen te realiseren binnen onderzoekslocatie 1. De schuur/stal van de meest noordelijke woning (Doornsteeg 6) wordt gesloopt, het woonhuis blijft behouden. De centraal gelegen woning (Doornsteeg 8) en bijbehorende schuren en stallen worden gesloopt. Rond onderzoekslocatie 1 worden geluidswallen en -schermen geplaatst of uitgebreid. Aan de westzijde krijgt de geluidswal een parkachtige karakter en wordt ruimte voor waterberging gerealiseerd. De bomen ter plaatse van de geluidswal worden geveld. Het groen langs de noordzijde van onderzoekslocatie 1 komt te vervallen in verband met de realisatie van geluidswerende voorzieningen. De initiatiefnemer is voornemens de populierenlaan langs de Doornsteeg te behouden. In het kader van het bouwrijp maken van de onderzoekslocatie wordt de grond geroerd en opgehoogd. Het opbrengen en roeren van de grond kan negatieve effecten hebben op de populieren. Deze negatieve effecten kunnen mogelijk leiden tot noodzakelijke kap van de populieren. Aan de oostzijde van onderzoekslocatie 1 bevindt zich een fietspad met laanbomen, met aan de oostzijde daarvan een watergang. Het fietspad en de laanbomen blijven behouden. Het water wordt in een parkomgeving ingepast en gaat meanderen.

Figuur 1. Topografische kaart (boven) en luchtfoto (onder) van de onderzoekslocaties en omgeving.

Onderzoekslocatie 2

De initiatiefnemer is voornemens de bestaande geluidswal ± 1 m te verlagen om hierop een geluidsscherm aan te brengen. Daarnaast wordt het geluidsscherm aan de noordzijde verder doorgetrokken tot aan de bocht in de Arkemheenweg.

In figuur 1 zijn een topografische kaart en luchtfoto van de onderzoekslocaties en de directe omgeving weergegeven. De figuren 2 t/m 31 geven een impressie van de onderzoekslocaties, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek (d.d. 27 mei en 22 juli 2020).

Figuur 2. Noordoostelijke helft van onderzoekslocatie 1, gezien vanuit het oosten.

Figuur 3. Stal/schuur van meest noordelijke boerderij (Doornsteeg 6), gezien vanuit het oosten.

Figuur 4. Bomenlaan langs de oostzijde van onderzoekslocatie 1, gezien vanuit het noorden.

Figuur 5. Zuidelijke helft van onderzoekslocatie 1, gezien vanuit het noordoosten.

Figuur 6. De Dammersbeek op de zuidelijke helft van onderzoekslocatie 1, gezien vanuit het westen.

Figuur 7. Zuidelijke rand van onderzoekslocatie 1, gezien vanuit het zuiden.

Figuur 8. Bouwmaterialen langs rij populieren op zuidelijke deel van onderzoekslocatie 1, gezien vanuit het westen.

Figuur 9. Gebouw van de scouting langs de westgrens van onderzoekslocatie 1, gezien vanuit het oosten.

Figuur 10. Centraal gelegen boerderij/woning (Doornsteeg 8) binnen onderzoekslocatie 1, gezien vanuit het westen.

Figuur 11. Maïsakker langs de westelijke rand van onderzoekslocatie 1, gezien vanuit het zuidwesten.

Figuur 12. Bomenrij langs onderzoekslocatie 2, gezien vanuit het noordoosten.

Figuur 13. Grasland in noordwesthoek van onderzoekslocatie 1, gezien vanuit het westen.

Figuur 14. Bomenrij langs grasland in noordwesthoek van onderzoekslocatie 1, gezien vanuit het noordwesten.

Figuur 15. Bosschage op noordwesthoek van onderzoekslocatie 1, gezien vanuit het noordwesten.

Figuur 16. Watergang in noorden van onderzoekslocatie 2, gezien vanuit het westen.

Figuur 17. Bomenrij langs noorden van onderzoekslocatie 1, gezien vanuit het noordwesten.

Figuur 18. Populierenrij langs de Doornsteeg op noordelijke helft van onderzoekslocatie 1, gezien vanuit het noordwesten.

Figuur 19. Weg en populierenrij langs de Doornsteeg op noordelijke helft van onderzoekslocatie 1, gezien vanuit het noordwesten.

Figuur 20. Haag en bomen langs grasland op noordelijke helft van onderzoekslocatie 1, gezien vanuit het zuiden.

Figuur 21. Bomen in noordoosthoek van onderzoekslocatie 1, gezien vanuit het westen.

Figuur 22. Braakliggend terrein langs oostzijde van onderzoekslocatie 1, gezien vanuit het westen.

Figuur 23. Stal/schuur bij Doornsteeg 6, gezien vanuit het noorden

Figuur 24. Binnenzijde stal/schuur bij Doornsteeg 6.

Figuur 25. Oostzijde van stal/schuur bij Doornsteeg 6 en aangrenzend maïsland, gezien vanuit het zuiden.

Figuur 26. Woonhuis bij Doornsteeg 8, gezien vanuit het noorden.

Figuur 27. Meest oostelijk schuur bij Doornsteeg 8, gezien vanuit het zuiden.

Figuur 28. Binnenzijde van één van de schuren bij Doornsteeg 8.

Figuur 29. Boswal bestaand uit voornamelijk wilg, ten westen van Doornsteeg 8.

Figuur 30. Schuur en boomgaard bij Doornsteeg 8, gezien vanuit het zuiden.

Figuur 31. Oprijlaan bij Doornsteeg 8.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd middels het verrichten van twee veldbezoeken en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

De veldbezoeken zijn afgelegd op 27 mei en 22 juli 2020. Tijdens de veldbezoeken is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende de veldbezoeken is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Gelderland opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

De bomeninspectie is uitgevoerd op 22 juli 2020. Tijdens de bomeninspectie zijn alle bomen langs de Doornsteeg en in het bosgebied in het noordwesten van de onderzoekslocatie (zie groen omlijnde deelgebied in figuur 1) gecontroleerd op de aanwezigheid van geschikte holten, spleten, loshangend schors of andere ruimten die vaste rust-, verblijf- of voortplantingsplaatsen kunnen vormen voor boombewonende vleermuizen.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is krachtens de Wet natuurbescherming verboden zonder vergunning van Gedeputeerde Staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omliggende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen Gedeputeerde Staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van de desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenoemen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Broedvogels

5.1.1 Jaarrond beschermde broedvogels

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Binnen het agrarische buitengebied kunnen dit zijn: boomvalk, buizerd, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, sperwer en steenuil. Van deze soorten kan de ooievaar op voorhand worden uitgesloten. De ooievaar is voor de voortplanting afhankelijk van speciale nestpalen. Aangezien er geen speciale nestpalen aanwezig zijn kunnen nestplaatsen van de ooievaar worden uitgesloten.

Huisumus

De huismus is een vogel die broedt in hecht kolonieverband, elk jaar op dezelfde plek. Het nest wordt voornamelijk gemaakt onder dakpannen, achter regenpijpen en andere openingen, spleten en ruimten in menselijke bebouwing. De soort foerageert vaak op terreinen in de directe omgeving. Dekking is hierbij een voorwaarde. De huismus slaapt doorgaans op het nest of in de begroeiing in de omgeving. De bebouwing bij Doornsteeg 6 en 8 is de enige bebouwing binnen de onderzoekslocatie. Bij de stal/schuur bij Doornsteeg 6 zijn onder de dakgoot twee nesten aangetroffen (zie figuur 32). Tijdens het veldbezoek waren er meerdere mussen aanwezig bij de stal (zie figuur 33). Daarom is de aanwezigheid van een huismusnest niet uit te sluiten. Wegens het ontbreken van dakbeschot is de ruimte onder de dakplaten ongeschikt als verblijfplaats voor de huismus. Tevens is de ruimte tussen de dakplaten en gevel afgesloten (zie figuur 34). De woning en stenen schuren bij Doornsteeg 8 zijn eveneens geschikt als nestlocatie voor huismussen. De soort heeft bij Doornsteeg 8 geschikte nestlocaties onder de dakpannen, dakgoten en windveren en voldoende dekking binnen de onderzoekslocatie. Ook bij Doornsteeg 8 is een nest aangetroffen onder de dakpannen (zie figuur 35). Gezien de aanwezigheid van geschikt habitat bij Doornsteeg 8 en de aanwezigheid van huismussen bij Doornsteeg 6 is de aanwezigheid van een huismusnest bij Doornsteeg 8 niet uit te sluiten. Enkel de stenen bebouwing bij Doornsteeg 8 is geschikt als nestlocatie voor huismussen. Op basis van gebiedskenmerken en waarnemingen zijn overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de huismus niet op voorhand uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

Roek

De roek is een koloniebroeder met slordige nesten in de toppen van hoge bomen. Roekenkolonies bevinden zich vaak in vrijstaande hoge groepen bomen langs wegen, sporen of kanalen. Roekenkolonies zijn makkelijk te herkennen aan de manier van nestelen in kolonies. Volgens verspreidingsgegevens van Sovon komt de soort in de omgeving voor. In het NDFF Uitvoerportaal staan twee waarnemingen van roeken in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Binnen de onderzoekslocatie zijn geen nesten of een kolonie aangetroffen. Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de roek zijn uitgesloten.

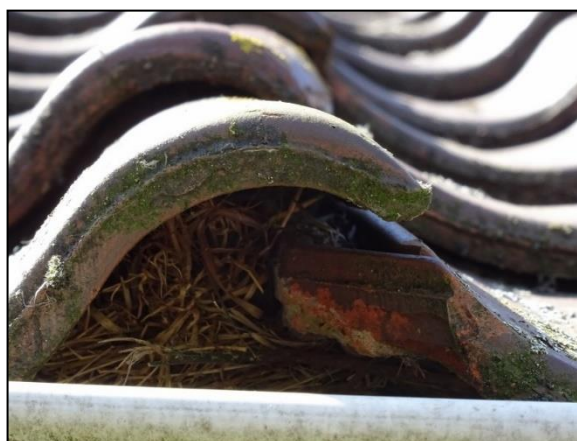
Figuur 32. Nest onder dakgoot bij stal/schuur bij Doornsteeg 6.

Figuur 33. Huismussen op dakgoot bij sta./schuur bij Doornsteeg 6.

Figuur 34. Ruimte tussen dakplaten en gevel bij Doornsteeg 6 afgesloten voor vogels.

Figuur 35. Nest onder dakpan bij schuur Doornsteeg 8.

Roofvogels (boomvalk, buizerd, havik en sperwer)

Voor (de meeste) Nederlandse roofvogels geldt dat zij nestelen in bomen. Hierin maken zij zelf een nest of gebruiken een verlaten ekster- of kraaiennest. Binnen de onderzoekslocatie zijn geschikte nestbomen aanwezig. Gedurende het veldbezoek zijn in deze bomen geen nesten van roofvogels waargenomen. In het NDFF Uitvoerportaal staan slechts enkele waarnemingen van de boomvalk, havik en sperwer. Geen van de waarnemingen betreft een broedend exemplaar of een territorium. Daarnaast zijn de meeste waarnemingen gedaan buiten de onderzoekslocaties. In het NDFF Uitvoerportaal staan meerdere waarnemingen van de buizerd, waarvan sommige waarnemingen binnen de onderzoekslocaties. Slechts één waarneming betreft 'nest indicerend gedrag'. Dit betreft een waarneming uit 2015, gedaan in de rij populieren aan de zuidzijde van onderzoekslocatie 1 (zie figuur 8). Tijdens het veldbezoek is dit nest niet aangetroffen. Wegens het ontbreken van nesten is overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van nesten van roofvogels uitgesloten.

Uilen (kerkuil, ransuil en steenuil)

De genoemde Nederlandse uilensoorten nesten in bomen (ransuil en steenuil), gebouwen (kerkuil en steenuil) of speciale nestkasten (kerkuil en steenuil). Gedurende het veldbezoek zijn geen nesten van de kerkuil, ransuil of steenuil aangetroffen. In één van de populieren aan de zuidzijde van onderzoekslocatie 1 hangt een halfopen roofvogel-/uilenkast. Ten tijde van het veldbezoek was deze kast niet in gebruik. Van de kerk- en steenuil staan waarnemingen in het NDFF Uitvoerportaal. De ransuil is niet waargenomen. De waarnemingen van de kerkuil zijn gedaan aan de westzijde van de A28, hier is een nestplaats bekend (projectnummer 0416273.00, d.d. 7 juni 2017). Binnen de onderzoekslocaties

Figuur 36. Braakbal op grond naast stal/schuur bij Doornsteeg 6.

zijn geen nestplaatsen van de kerkuil aanwezig. Volgens het NDFF Uitvoerportaal is de steenuil meerdere malen waargenomen rond de boerderij langs de Holkerweg, in de zuidoosthoek van onderzoekslocatie 1. De boerderij en de groenzone rond de Holkerweg blijven behouden bij de voorgenomen plannen. In de noordelijker gelegen groene zone, rond de Dammersbeek, wordt het groen karakter zoveel mogelijk behouden en waar mogelijk versterkt. De Dammersbeek zelf wordt ook meer versterkt en gaat meanderen. De voorgenomen plannen rond de Holkerweg verbeteren en vergroten het leefgebied voor een eventuele steenuil aldaar. Bij de stal/schuur bij Doornsteeg 6 is tijdens het veldbezoek een braakbal van vermoedelijk een steenuil aangetroffen (zie figuur 36). De boomgaard en wilgen bij Doornsteeg 8 vormen geschikt leefgebied voor de steenuil. De bewoner van Doornsteeg 8 gaf aan dat in de omgeving van de woning een steenuil aanwezig is en kon dit onderbouwen met een foto uit juni 2020 van de soort op het dak van één van de schuren bij Doornsteeg 8 (pers. com.). Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de steenuil is niet op voorhand uit te sluiten (zie hoofdstuk 6). Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de ransuil en kerkuil zijn uitgesloten wegens het ontbreken van waarnemingen (ransuil), ontbreken van nesten binnen de onderzoekslocaties (kerkuil).

Categorie 5 soorten

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. In één van de schuren bij Doornsteeg 8 is een nest van de boerenzwaluw aanwezig. Ten tijde van het veldbezoek (d.d. 22 juli 2020) was het nest in gebruik. De boerenzwaluw en overige genoemde soorten betreffen algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Het werken buiten het broedseizoen is voldoende om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

De grutto, tureluur en wulp behoren eveneens tot de categorie 5 soorten. Het gaat hierbij om relatief algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. Het betreft landerijen in de omgeving, in het bijzonder polder Arkemheen ten westen van de A28. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat eventuele nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Het werken buiten het broedseizoen is voldoende om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

5.1.2 Algemene broedvogels

De beplanting op de onderzoekslocatie kan nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals graspieper, grauwe gans, kievit, merel, roodborst, veldleeuwerik en winterkoning. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn de onderzoekslocaties gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootovleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis. In het NDFF Uitvoerportaal staan meldingen van waarnemingen van de volgende vleermuissoorten in de afgelopen 10 jaar in de omgeving van de onderzoekslocaties: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De stal/schuur bij Doornsteeg 6 is wegens het ontbreken van dakbeschot ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De aanwezige bebouwing bij Doornsteeg 8 is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Er is geen spouw aanwezig. Echter, de ruimte langs de dakranden van de woning biedt toegang tot ruimte onder het dakbeschot (zie figuur 37). Verder zijn er op verscheidene plekken ruimtes achter loodslabben (zie figuur 38) en nokpannen (zie figuur 39) waargenomen waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. De woning en naastgelegen schuur zijn geschikt als verblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, gewone grootovleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. Deze soorten kunnen de bebouwing in principe gebruiken als kraam-, zomer- en als paar-/baltsverblijfplaats (zie hoofdstuk 6).

Figuur 37. Ruimte langs dakranden van woning bij Doornsteeg 8.

Figuur 38. Ruimte onder loodslabben rond schoorsteen woning bij Doornsteeg 8.

Figuur 39. Ruimte onder nokpan bij één van de schuren bij Doornsteeg 8.

Boomholtes, spleten en/of loshangend schors kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Bij Doornsteeg 6 zijn geen bomen aanwezig die gekapt worden. De bomen rond Doornsteeg 8 bestaan voornamelijk uit els, wilg en fruitbomen en zijn wegens hun geringe hoogte en of diameter ongeschikt als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten. Bij de bomen langs de oprijlaan van Doornsteeg 8 zijn eveneens geen geschikte bomen aangetroffen. Bij de bomen aan de noord- en zuidzijde zijn geen boomholtes, spleten en/of loshangend schors aangetroffen, waardoor geschikte verblijfplaatsen uitgesloten zijn. Het merendeel van de bomen in het bosgebied in de noordwesthoek van de onderzoekslocatie heeft geen holten of, spleten of loshangend schors en is daarmee ongeschikt als vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. In totaal zijn er drie bomen aangetroffen die wel geschikt zijn als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen (zie figuren 40 t/m 42). Twee van de bomen bevinden zich in de oostelijke rand van het bosgebied. De derde boom bevindt zich

aan de zuidelijke rand van het bosgebied, aan de Doornsteeg. De aanwezigheid van verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen is op basis van het veldbezoek niet uit te sluiten. De voorgenomen kap leidt bij aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen tot overtreding van de Wet natuurbescherming (zie hoofdstuk 6).

Figuur 40. Boom met loshangend schors aan oostrand van bosgebied.

Figuur 41. Boom met holte aan oostrand van bosgebied.

Figuur 42. Boom met loshangend schors aan zuidelijke rand van bosgebied, aan de Doornsteeg.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en mogelijk ruige dwergvleermuis om te foerageren. Uit het onderzoek van Antea (projectnummer 266155.002, d.d. 15 september 2015) blijkt dat de populierenlaan langs de Doornsteeg (figuur 18 en 19) foerageergebied vormt voor met name de gewone dwergvleermuis en in kleine mate voor de ruige dwergvleermuis. Boven de graslanden wordt incidenteel gefoerageerd door gewone dwergvleermuizen en rosse vleermuizen. De rosse vleermuizen waren gedurende de vleermuisinventarisaties een korte tijd boven het plangebied aanwezig en vlogen na korte tijd in zuidelijke richting.

Indien de populierenlaan langs de Doornsteeg behouden wordt zullen de plannen geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen. Indien de populierenlaan gekapt wordt blijven de bomen aan de zuidzijde van de Doornsteeg behouden. Deze kunnen eveneens fungeren als foerageerhabitat voor vleermuizen. Voor de incidenteel boven het grasland foeragerende gewone dwergvleermuis of rosse vleermuis is in de directe omgeving meer geschikt foerageerhabitat aanwezig. Het betreft de groenzone rond de Holkerweg en de Dammersbeek en polder Arkemheen aan de westzijde van de A28.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Uit het onderzoek van Antea (projectnummer 266155.002, d.d. 15 september 2015) blijkt dat de populierenlaan langs de Doornsteeg ten tijde van het onderzoek een vliegroute vormden voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Deze dieren vlogen gedurende de vleermuisinventarisatie (2015) in noordwestelijke richting langs de populierenlaan.

De initiatiefnemer is voornemens de populierenlaan te behouden. In het kader van het bouwrijp maken van de onderzoekslocatie wordt de grond geroerd en opgehoogd. Het opbrengen en roeren van

de grond kan negatieve effecten hebben op de populieren. Deze negatieve effecten kunnen mogelijk leiden tot noodzakelijke kap van de populieren. Indien de populieren in de huidige situatie als vlieg-route fungeren leidt de eventuele kap tot verstoring/verlies van de vliegroute. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vliegroutes van vleermuizen is bij eventuele kap niet op voorhand uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

In het verlengde van de Doornsteeg, aan de westzijde, wordt een circa 9 m hoge geluidswal gerealiseerd. Aangezien de populieren hoog genoeg zijn om als natuurlijke hop-over te fungeren vormt de geluidswal, bij behoud van de populieren, echter geen obstakel voor de vliegroute. De vleermuizen zullen de boomkruin volgen en op deze wijze de geluidswal passeren.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

Vrijwel alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

5.3.1 Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende, in de provincie Gelderland streng beschermde grondgebonden zoogdieren: bever, boommarter, bunzing, das, eekhoorn, hermelijn, steenmarter en wezel.

Bever

De bever is gebonden aan water. De aanwezigheid van bossen langs de oever is daarbij een vereiste. Dergelijk habitat is binnen de onderzoekslocaties niet aanwezig. In het Uitvoerportaal van de NDFF staan geen waarnemingen van de bever in de omgeving van de onderzoekslocaties. Wegens het ontbreken van geschikt habitat en waarnemingen zijn overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de bever uitgesloten.

Boommarter

De boommarter prefereert bosgebied als habitat en komt vrijwel niet buiten het bos voor. De onderzoekslocaties bestaan voornamelijk uit agrarische percelen zonder dekking. Hierdoor vormen de onderzoekslocaties voor het grootste deel geen geschikt habitat voor de boommarter. In de noordwesthoek is een klein bosperceel aanwezig met voornamelijk jonge bomen met slechts een geringe diameter. Hierdoor is de aanwezigheid van voor de boommarter geschikte holten uit te sluiten. Tijdens het onderzoek zijn geen voor de boommarter geschikte boomholten aangetroffen. Daarnaast wordt het kleine bosperceel omsloten door de Arkemheenweg aan de noord- en westzijde en open grasland aan de zuid- en oostzijde. Door de geïsoleerde ligging van het bosperceel is de aanwezigheid van de boommarter binnen het bosperceel uit te sluiten. Ten slotte staan in het Uitvoerportaal van de NDFF geen waarnemingen van de boommarter in de omgeving van de onderzoekslocaties. Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de boommarter zijn uitgesloten.

Das

De das heeft een verblijfplaats doorgaans in een beschutte omgeving met veel schuilmogelijkheden als het bos. Hun burcht ligt doorgaans in een reliëfrijk gebied. De onderzoekslocaties zijn door het ontbreken van reliëf ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor dassen. Tijdens het veldbezoek zijn binnen de onderzoekslocaties en de directe omgeving eveneens geen eetsporen, latrines of wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van een verblijfplaats van de das. De onderzoekslocaties zijn wegens de geïsoleerde ligging tussen woonwijken en wegen niet geschikt als foerageer-

habitat van de das. Daarnaast is het foerageergebied van de das niet beschermd, zolang de burcht blijft functioneren. Ten slotte staan in het Uitvoerportaal van de NDFF geen waarnemingen van de das in de omgeving van de onderzoekslocaties. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de das als gevolg van de voorgenomen ingreep is niet aan de orde.

Eekhoorn

De eekhoorn komt in verscheidene habitats voor, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. De aanwezigheid van bomen is een vereiste. De onderzoekslocaties bestaan voornamelijk uit agrarische percelen. Hierdoor vormt het grootste deel van de onderzoekslocaties geen geschikt habitat voor de eekhoorn. In de noordwesthoek van onderzoekslocatie 1 is echter een klein bosperceel aanwezig. Bij Doornsteeg 8 zijn eveneens enkele bomen aanwezig. De bomen op de onderzoekslocatie konden goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten. Er zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen, zodat de aanwezigheid van een vaste- rust of verblijfplaats van eekhoorn kan worden uitgesloten. Ten slotte staan in het Uitvoerportaal van de NDFF geen waarnemingen van de eekhoorn in de directe omgeving van de onderzoekslocaties. Vanwege het ontbreken van nesten en waarnemingen binnen of in de directe omgeving van de onderzoekslocaties zijn overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de eekhoorn uitgesloten.

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)

Verblijfplaatsen van kleine marterachtigen als bunzing, hermelijn en wezel bevinden zich doorgaans in konijnenholten, muizenholten of geschikte boomholtes. Daarnaast gebruiken zij lijnvormige landschapselementen als houtwallen en hagen om zich tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden te verplaatsen. Dergelijk habitat is op meerdere locaties binnen onderzoekslocatie 1 aanwezig. Hierbij moet gedacht worden aan onder andere de Doornsteeg, de oprijlaan naar Doornsteeg 8 en het omliggende erf, de hagen tussen de verschillende percelen, de slootwallen en het bosperceel in de noordwesthoek. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van kleine marterachtigen zijn binnen onderzoekslocatie 1 daarom niet uit te sluiten. Bij de kap van de bosschage en het groen binnen onderzoekslocatie 1 gaan mogelijk verblijfplaatsen van kleine marterachtigen verloren. Onderzoekslocatie 2 vormt geen geschikt habitat voor kleine marterachtigen. In het NDFF Uitvoerportaal staan waarnemingen van de bunzing en wezel in de afgelopen 5 jaar in de omgeving van de onderzoekslocaties. Geen van de waarnemingen is gedaan binnen de onderzoekslocaties. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen als uitwerpselen of prooiresten aangetroffen. Aangezien verblijfplaatsen van kleine marterachtigen, en het beschadigen en verlies hiervan, niet uit te sluiten zijn binnen onderzoekslocatie 1 zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

Steenmarter

Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes en dergelijke, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. De bebouwing bij Doornsteeg 6 is ongeschikt. De bebouwing bij Doornsteeg 8 is echter wel geschikt. De bebouwing is gedurende het veldbezoek grondig onderzocht. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocaties als vaste rust- of voortplantingsplaats door deze soort. Bij intensief gebruik van een locatie door deze soort zijn dergelijke sporen vrij eenvoudig aan te treffen. De overige delen van de onderzoekslocaties vormen geen geschikt habitat voor de steenmarter. Ten slotte staan in het Uitvoerportaal van de NDFF geen waarnemingen van de steenmarter in de directe omgeving van de onderzoekslocaties. Gelet op het ontbreken van geschikt habitat, sporen en waarnemingen kan worden gesteld dat de onderzoekslocatie niet in gebruik is door de steenmarter. Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de steenmarter zijn uitgesloten.

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.3.2 Licht beschermde soorten

De onderzoekslocaties vormen geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als konijn, egel, en diverse muis- en spitsmuissorten. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat holen van konijnen of verblijfplaatsen van andere soorten worden beschadigd of vernietigd (zie hoofdstuk 6)

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

5.4.1 Reptielen

Volgens de Verspreidingsatlas Reptielen van de NDFF en RAVON komen de volgende beschermde reptielensoort voor binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie: hazelworm en levendbarende hagedis. In het NDFF Uitvoerportaal staan geen waarnemingen van beschermde reptielen.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocaties is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde reptielen is daarom uitgesloten.

5.4.2 Amfibieën

Volgens de Verspreidingsatlas Amfibieën van de NDFF en RAVON komen de volgende amfibieënsoorten binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie voor: Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, heikikker, kamsalamander, kleine watersalamander, meerkikker, poelkikker en rugstreeppad. In het NDFF Uitvoerportaal staan enkel waarnemingen van de bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander in de omgeving van de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar. Geen van de waarnemingen is gedaan binnen de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocaties vormen matig geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Op de onderzoekslocaties kunnen deze soorten beschutting vinden tussen de ruigte en onder de takkenhopen. Met name het gebied rond de Dammersbeek kan onderkomen bieden aan de genoemde soorten. De Dammersbeek kan daarnaast voortplantingsmogelijkheden bieden aan de genoemde soorten. De Dammersbeek blijft echter behouden en wordt zelfs versterkt. Voor de mogelijk incidenteel te verwachten soorten geldt daarnaast een algehele vrijstelling van de Wet natuurbescherming, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen echter negatieve gevolgen ontstaan. Het is daarom wel zaak om aandacht te schenken aan de zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

5.4.3 Vissen

Volgens de Verspreidingsatlas Vissen van de NDFF en RAVON/ANEMOON komt de streng beschermde grote modderkruiper binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie voor. Binnen de onderzoekslocatie is de Dammersbeek de enige jaarrond water voerende watergang. Deze vormt echter geen geschikt habitat voor de grote modderkruiper. In het NDFF Uitvoerportaal staan enkel waarnemingen van vissoorten als baars, blankvoorn, drie- en tiendoornige stekelbaars, snoek en zeelt, waarvoor een algehele provinciale vrijstelling geldt.

De Dammersbeek vormt geschikt habitat voor algemene vissoorten. De Dammersbeek blijft echter behouden. Wel kunnen bij de voorgenomen werkzaamheden echter negatieve gevolgen ontstaan. Het is daarom wel zaak om aandacht te schenken aan de zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

Het overige aanwezige water binnen de onderzoekslocaties is niet geschikt als leefgebied voor vissen aangezien het in de zomer opdroogt. Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van algemene soorten is in deze overige wateren uitgesloten.

5.5 Ongewervelden

5.5.1 Libellen

Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. Beschermde soorten zijn op de onderzoekslocaties niet te verwachten.

5.5.2 Vlinders

Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Geschikte waardplanten voor beschermde vlindersoorten als sleedoornpage (sleedoorn), iepenpage (iep) en kleine ijsvogelvlinder (kamperfoelie) zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

5.6 Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.7 Vaatplanten

Aangezien de locaties bestaan uit bebouwing, verharding, tuin, erf, begraasd weiland en een klein bosperceel bestaande uit een pioniervegetatie met verschillende ruigtesoorten is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locaties te vinden zijn. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde vaatplanten op de onderzoekslocatie niet te verwachten. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten waargenomen. De planten op de onderzoekslocatie geven aan dat de bodem voedselrijk, zuur en vochtig is. In dergelijke vegetaties zijn geen beschermde soorten te verwachten. De meeste beschermde vaatplanten en de daarbij horende specifieke groeiomstandigheden zijn zeldzaam te noemen en zijn op de onderzoekslocaties niet te verwachten. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde vaatplanten is uitgesloten.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

6.1.1 Jaarrond beschermde broedvogels

Huismus

De nesten van de huismus zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Voor huismusnesten geldt dat opzettelijk vernielen of beschadigen van de nesten (art. 3.1 lid 2 van de Wet natuurbescherming) en opzettelijk storen van huismussen (art. 3.1 lid 4 en 5 van de Wet natuurbescherming) verboden is. Voor verstoring geldt dat dit toegestaan is zolang de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

Indien er binnen onderzoekslocaties nestplaatsen van huismussen aanwezig zijn, hetgeen op basis van de huidige informatie niet is uit te sluiten, zal de voorgenomen ingreep leiden tot overtreding van art. 3.1 lid 2 van de Wet natuurbescherming. Om vast te stellen of de huismus de onderzoekslocaties als nestlocatie gebruiken dient een nader onderzoek uitgevoerd te worden tijdens het broedseizoen van de soort.

Steenuil

De steenuil en zijn leefgebied zijn beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De soort staat tevens vermeld in de Vogelrichtlijn. De nesten van steenuilen zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 1 van vogelnesten: 'nesten die behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- of voortplantingsplaats'.

De steenuil heeft twee relevante typen voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit zijn:

- de plek die als nest gebruikt wordt (voortplantingsplaats) en die ook in de rest van het jaar gebruikt wordt als verblijfplaats
- de plekken die regelmatig door de steenuil worden gebruikt buiten het broedseizoen, maar die ook in het broedseizoen door het mannetje worden gebruikt als het vrouwtje op het nest aan het broeden is.

Binnen onderzoekslocatie 1 is mogelijk sprake van een voortplantingsplaats. De bomen kunnen tevens een functie hebben als roestplaats. Dergelijke roestplaatsen worden niet gerekend tot de vaste rust- of voortplantingsplaatsen, maar zijn wel onderdelen van de functionele leefomgeving die hoort bij de voortplantingsplaats (RVO, 2014).

Het foerageergebied van de steenuil is onderdeel van de functionele leefomgeving van de soort en is eveneens beschermd. Afname aan beschikbaar foerageergebied kan leiden tot het niet meer functioneren van een nestplaats. In de huidige situatie vormt de onderzoekslocatie mogelijk foerageergebied voor de steenuil.

Door de voorgenomen werkzaamheden gaat mogelijk een voortplantings- of roestplaats verloren en is er mogelijk sprake van een negatieve invloed op het functioneel leefgebied. De realisatie van woningen binnen het plangebied leidt daarnaast mogelijk tot een afname aan foerageergebied. Om de functie van de onderzoekslocatie voor en effecten op de steenuil vast te stellen dient er een aanvullend onderzoek naar de steenuil uitgevoerd te worden.

Indien er een nestplaats aanwezig is binnen de onderzoekslocatie wordt de Wet natuurbescherming overtreden en is een ontheffing noodzakelijk. Indien de bomen enkel gebruikt worden als roestplaats wordt de Wet natuurbescherming niet overtreden, mits de zorgplicht in acht wordt genomen. Aangezien een roestplaats wel een belangrijke functie binnen het leefgebied van de soort heeft dient het verlies van de verblijfplaats gecompenseerd te worden binnen het territorium van de steenuil die op de onderzoekslocatie verblijft. Dit kan door middel van het plaatsen van nestkasten voor steenuilen.

6.1.2 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Indien binnen het broedseizoen gewerkt wordt dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie uitgevoerd te worden door een ter zake kundige.

Met betrekking tot het verwijderen van de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

6.2 Vleermuizen

Sommige gebouwen en bomen binnen de onderzoekslocaties zijn geschikt als verblijfplaatsen voor vleermuizen. In geval van aanwezigheid van een verblijfsfunctie van vleermuizen binnen de onderzoekslocatie leiden de voorgenomen werkzaamheden zonder het nemen van maatregelen tot overtreding van de Wet natuurbescherming. Tevens vormen de populieren langs de Doornsteeg een (potentiële) vliegroute. In geval van aanwezigheid van een vliegroute leidt de kap van de populierenlaan, zonder het nemen van maatregelen, tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Gelet op de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor gebouw- en boombewonende vleermuizen, zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebied voor vleermuizen te kunnen vaststellen. Tevens dient de populierenlaan aan de Doornsteeg onderzocht te worden op de functie als vliegroute. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn. De vleermuissoorten die onderzocht dienen te worden zijn gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. Een dergelijk aanvullend onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuis-

onderzoek (Netwerk Groene Bureaus, 2017). Dit houdt in dat afhankelijk van de potentiële functies er in de periode april tot en met september een aantal veldbezoeken uitgevoerd dient te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project.

Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van of een vliegroute van vleermuizen is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Wet natuurbescherming naar verwachting niet te vermijden en is daarom een ontheffingsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats en/of vliegroute behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een projectplan, dienen vervolgens ter goedkeuring worden voorgelegd aan de provincie Gelderland, middels een ontheffingsaanvraag.

6.3 Grondgebonden zoogdieren

6.3.1 Streng beschermde soorten

Kleine marterachtigen

De groenstructuren op de onderzoekslocaties zijn in principe geschikt als verblijfplaats voor kleine marterachtigen. Voor kleine marterachtigen geldt dat de werkzaamheden daarom mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van de werkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en hollen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in.

Gelet op de geschiktheid van de onderzoekslocatie zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebied voor kleine marterachtigen te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn. Dit houdt in dat voor het onderzoek naar kleine marterachtigen in de periode van maart tot en met april onderzoek dient te worden gedaan met behulp van cameravallen (voor de bunzing) en marterboxen (voor de hermelijn en wezel) met lokstoffen. Gedurende het onderzoek dient er om de twee weken een veldbezoek te worden verricht waarbij de geheugenkaartjes en batterijen van de camera's worden vervangen. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project.

Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van kleine marterachtigen is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Wet natuurbescherming naar verwachting niet te vermijden en is daarom een ontheffingsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een projectplan, dienen vervolgens ter goedkeuring worden voorgelegd aan de provincie Gelderland, middels een ontheffingsaanvraag.

6.3.2 Licht beschermde soorten

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en hollen kunnen worden verwijderd. Dit houdt normaliter een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van takkenhopen, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Het verwijderen van de materialen dient daarom buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust plaats te vinden. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

6.4 Amfibieën

De werkzaamheden kunnen verstorend werken voor amfibieën die zich op de onderzoekslocatie bevinden. Door de werkzaamheden kunnen dieren gewond raken of worden gedood. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Wet natuurbescherming, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Net als bij algemene zoogdieren kan dit gebeuren door het verwijderen van takkenhopen, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Het verwijderen van de materialen dient daarom buiten de gevoelige periode van winterrust plaats te vinden. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

6.5 Algemene vissensoorten

Bij werkzaamheden aan de Dammersbeek zullen zonder maatregelen mogelijk vissen worden gedood of beschadigd, hetgeen een overtreding van de Wet natuurbescherming inhoudt. De te verwachten soorten vallen echter onder het provinciale soortenbeleid, zodat voor de werkzaamheden niet vooraf een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Voor de te verwachten vissoorten geldt echter wel de zorgplicht. Dit houdt in dat het doden of beschadigen van individuen redelijkerwijs vermijden dient te worden. Dit kan door het afvangen van vissen voorafgaande aan de werkzaamheden en het verplaatsen van de vis in de te handhaven delen van de Dammersbeek. Aanbevolen wordt om ten tijde van de uitvoering de werkwijze vast te leggen in een ecologisch werkprotocol dat bij de uitvoerende partij onder de aandacht dient te worden gebracht. In het werkprotocol worden de benodigde maatregelen verwoord en de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen vastgelegd.

6.6 Overige soort(groep)en

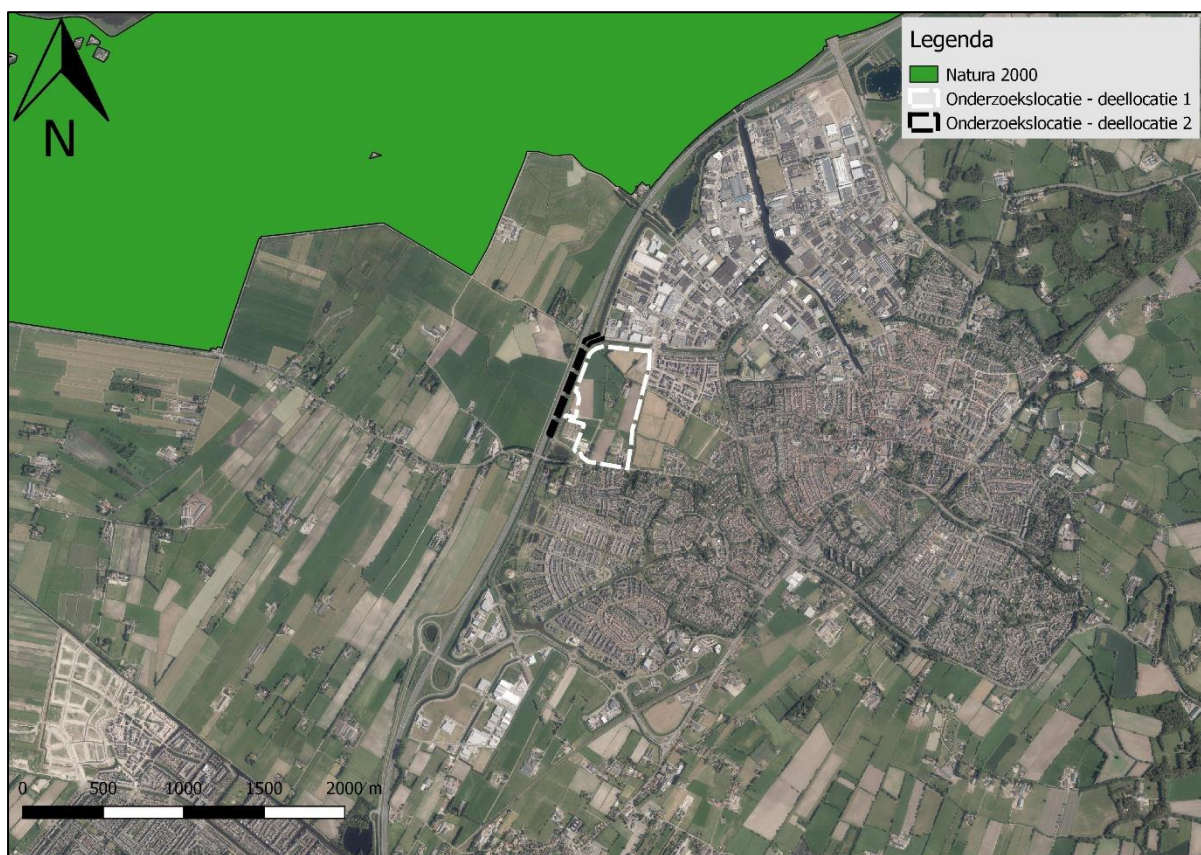
Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen vanuit natuurwetgeving beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocaties zijn niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. De onderzoekslocaties zijn wel gelegen in de nabijheid van een Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Arkemheen, bevindt zich op circa 1,0 km afstand ten noordwesten van de onderzoekslocaties (zie figuur 43).

Figuur 43. Ligging onderzoekslocaties ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocaties liggen binnen de invloedssfeer van Natura-2000 gebied Arkemheen. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling, geluid en depositie van stikstof als gevolg van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocaties zijn vanwege de aard en omvang van de werkzaamheden (woningbouw 440 – 640 woningen) en de geringe afstand tot het Natura 2000-gebied (circa 1,0 km) niet op voorhand uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming wordt noodzakelijk geacht.

Vastgesteld zal moeten worden of er op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat het plan, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen, significante gevolgen kan hebben voor de

aangewezen gebieden. Significante gevolgen bij Natura 2000-gebieden zijn gevolgen die in strijd zijn met de instandhoudingsdoelen van het gebied.

Voor een dergelijk onderzoek kan in eerste instantie worden volstaan met een zogenaamde "oriënterende fase". Uit het onderzoek zal moeten blijken welke van de onderstaande situaties aan de orde zijn:

- Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is.
- Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat het effect zeker niet significant is, volstaat daarvoor de zogenoemde verslechtings- en verstoringstoets.
- Er is een kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat er een kans op een significant negatief effect bestaat, is een passende beoordeling vereist.

7.2 Natuurnetwerk Nederland

In de provincie Gelderland is het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS), onderverdeeld in het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. De onderzoekslocaties maken geen deel uit van het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. In figuur 44 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk en de Groene ontwikkelingszone weergegeven.

Figuur 44. Ligging onderzoekslocaties ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone.

De onderzoekslocaties zijn gelegen op circa 1,3 km afstand van een onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk. Het Gelders Natuurnetwerk betreft in de provincie Gelderland een louter planologische bescherming van de aangewezen gebieden zelf. Aangezien het planvoornemen niet leidt tot een wijziging van de bestemming van het aangrenzende onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk zijn aanvullende maatregelen en onderzoek ten aanzien van het Gelders Natuurnetwerk niet aan de orde.

De onderzoekslocaties zijn gelegen op circa 100 m afstand van een onderdeel van de Groene Ontwikkelingszone. Het meest nabijgelegen gebied grenst aan de andere zijde van de A28, circa 100 m ten westen van de onderzoekslocaties. Aangezien de onderzoekslocaties geen onderdeel uitmaken van de Groene Ontwikkelingszone en ingrepen buiten de Groene Ontwikkelingszone niet hoeven te worden getoetst op externe effecten, zijn aanvullende maatregelen en onderzoek ten aanzien van De Groene Ontwikkelingszone niet aan de orde.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij Gedeputeerde Staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen op de onderzoekslocaties vallen deels onder de definitie houtopstanden, als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De bomen op de onderzoekslocaties zijn deels gelegen binnen de bij besluit van gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Voor deze bomen geldt daarom geen meldingsplicht en herplantplicht onder de Wet natuurbescherming. Voor deze bomen geldt mogelijk wel een gemeentelijke kapvergunning.

Een deel van de bomen op de onderzoekslocaties valt niet onder de definitie houtopstanden, als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. Deze bomen betreffen wegbeplanting of eenrijige beplanting langs landbouwgronden, bestaande uit populieren of wilgen. Voor deze houtopstand geldt geen meldingsplicht en herplantplicht.

Figuur 45. Begrenzing bebouwde kom (paars) en houtopstanden onderzoekslocaties.

Een deel van de te kappen bomen op de onderzoekslocaties valt onder artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming, waardoor een meldingsplicht geldt voorafgaand aan de kap. Het gaat met name om de bomen in de noordwesthoek van onderzoekslocatie 1. Deze bomen hebben een gezamenlijke oppervlakte van circa 26 are en zijn gelegen buiten de bij besluit van gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom (zie figuur 45). Naast een meldingsplicht voorafgaand aan de kap draagt de rechthebbende zorg voor de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand. Indien de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand gerealiseerd wordt, is er geen ontheffing van artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming benodigd. De kapmelding dient te worden ingediend bij de provincie Gelderland. Indien het niet mogelijk is om dezelfde grond te herbeplanten dient een ontheffing aangevraagd te worden voor artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Het betreft een ontheffing voor het herbeplanten op andere grond. Een ontheffing kan verleend worden, indien de herbeplanting voldoet aan de gestelde regels.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Gemeente Nijkerk een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Doornsteeg fase 3 te Nijkerk.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocaties planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

Gezien de grootte van de onderzoekslocatie en de aard van de werkzaamheden is deze onderverdeeld in twee onderzoekslocaties.

Onderzoekslocatie 1

De initiatiefnemer is voornemens om 440 – 640 woningen te realiseren binnen onderzoekslocatie 1. Rond onderzoekslocatie 1 worden geluidswallen en -schermen geplaatst of uitgebreid. Aan de westzijde krijgt de geluidswal een parkachtige karakter en wordt ruimte voor waterberging gerealiseerd. De bomen ter plaatse van de geluidswal komen te vervallen. Het groen langs de noordzijde van onderzoekslocatie 1 komt te vervallen in verband met de realisatie van geluidswerende voorzieningen. De aanwezige populieren langs de Doornsteeg, aan de noordzijde van de onderzoekslocatie, blijven behouden. Aan de oostzijde van onderzoekslocatie 1 bevindt zich een fietspad met laanbomen, met aan de oostzijde daarvan een watergang. Het fietspad en de laanbomen blijven behouden. Het water wordt in een parkomgeving ingepast en gaat meanderen.

Onderzoekslocatie 2

De initiatiefnemer is voornemens de bestaande geluidswal ± 1 m te verlagen om hierop een geluidsscherm aan te brengen. Daarnaast wordt het geluidsscherm aan de noordzijde verder doorgetrokken tot aan de bocht in de Arkemheenweg.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocaties voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningtrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	Het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren. Indien binnen het broedseizoen gewerkt wordt dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie uitgevoerd te worden door een ter zake kundige.
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	mogelijk	Nader onderzoek naar de aanwezigheid van nestlocaties van de huismus en steenuil.
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	mogelijk	Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen bij Doornsteeg 8 en drie bomen in bosgebied.
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	Foerageergebied blijft behouden.
	vliegroutes	ja	mogelijk	ja	mogelijk	Populierenlaan onderzoeken op functie als vliegroute voor vleermuizen.

Soortgroep	Geschied habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Grondgebonden zoogdieren	ja	mogelijk	ja	nee	Aanvullend onderzoek naar kleine marter-achtigen. Aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene grondgebonden zoogdieren als konijn, mol en diverse muis- en spitsmuissorten.
Amfibieën	minimaal	mogelijk	nee	nee	Aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad.
Reptielen	nee	nee	nee	nee	-
Vissen	ja	mogelijk	nee	nee	Aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene vissoorten. Aanbevolen wordt om te werken volgens een ecologisch werkprotocol.
Libellen en vlinders	nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden	nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten	nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000	1,0 km	mogelijk	ja	mogelijk	Aanvullend onderzoek "oriënterende fase" om externe effecten te bepalen.
Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone	1,3 km en 100m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden	ja	ja	nee	ja	Gemeentelijke kapvergunning voor deel van de bomen. Daarnaast meldings- en herplantplicht en mogelijk ontheffing voor kap van bomen in noordwesthoek van onderzoekslocatie 1.

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Voor huismussen geldt dat de bebouwing bij Doornsteeg 6 en 8 geschikt is als nestlocatie. Op basis van de nader te verkrijgen informatie ten aanzien van de huismus kan worden bepaald of verstoring/overtreding door de ingrepen ten aanzien van deze soorten aan de orde is.

Onderzoekslocatie 1 maakt onderdeel uit van de functionele leefomgeving van de steenuil. Een nestplaats is niet uit te sluiten. In dat kader is een aanvullend onderzoek naar het gebruik van de onderzoekslocatie door de steenuil noodzakelijk.

Ten aanzien van algemene broedvogels kunnen overtredingen worden voorkomen door bij het verwijderen van nestgelegenheden en groen buiten het broedseizoen te werken. Indien binnen het broedseizoen gewerkt wordt, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie te worden uitgevoerd.

Ten aanzien van vleermuizen is overtreding van de Wet natuurbescherming niet op voorhand uit te sluiten. Bij Doornsteeg 8 zijn een aantal gebouwen aanwezig die dienst kunnen doen als vaste rust- of voortplantingsplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten. Tevens zijn in het bosgebied drie bomen aanwezig die geschikt zijn als vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuissoorten. Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen is noodzakelijk. Tot slot zijn er foerageergebied en een vliegroute van vleermuizen aanwezig rond de

Doornsteeg. Eventuele kap van de populierenlaan leidt mogelijk tot verlies van een vliegroute. Een aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van een vliegroute is noodzakelijk.

Ten aanzien van kleine marterachtigen is overtreding niet op voorhand uit te sluiten. Op basis van een aanvullend onderzoek kan worden bepaald of overtreding van de Wet natuurbescherming als gevolg van de ingrepen aan de orde is. Indien verblijfplaatsen aangetroffen worden dienen voor aanvang van de werkzaamheden mitigerende maatregelen getroffen worden en een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd en verleend door de provincie Gelderland.

Ten aanzien van algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt dat het verwijderen van materialen als bladeren, ruigte, takken en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden zorgvuldig dient te gebeuren. Voorkomen moet worden dat individuen gedood of verwond worden, bijvoorbeeld als gevolg van het beschadigen of vernielen van schuil- of voortplantingslocaties. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

Ten aanzien van algemene vissoorten geldt dat werkzaamheden aan de Dammersbeek kunnen leiden tot beschadiging en doden van vissen. Voorkomen moet worden dat individuen gedood of verwond worden, bijvoorbeeld als gevolg van het beschadigen of vernielen van schuil- of voortplantingslocaties. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen. Aanbevolen wordt om te werken volgens een ecologisch werkprotocol en onder begeleiding van een deskundig ecooloog.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Wet natuurbescherming wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

Voor wat betreft bescherming van Natura 2000-gebieden geldt dat er gezien de aard en omvang van de ingreep en de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden externe effecten als gevolg van toename van licht, trilling, geluid en stikstofdepositie niet op voorhand zijn uit te sluiten. Vastgesteld zal moeten worden of er op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat het plan, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen, significante gevolgen kan hebben voor de aangewezen gebieden. Significante gevolgen bij Natura 2000-gebieden zijn gevolgen die in strijd zijn met de instandhoudingsdoelen van het gebied. Voor een dergelijk onderzoek kan in eerste instantie worden volstaan met een zogenaamde "oriënterende fase".

De onderzoekslocaties zijn gelegen op circa 1,3 km afstand van een onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk. Het Gelders Natuurnetwerk betreft in de provincie Gelderland een louter planologische bescherming van de aangewezen gebieden zelf. Aangezien het planvoornemen niet leidt tot een wijziging van de bestemming van het aangrenzende onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk zijn aanvullende maatregelen of aanvullend advies ten aanzien van het Gelders Natuurnetwerk niet aan de orde.

De onderzoekslocaties zijn gelegen op circa 100 m afstand van een onderdeel van de Groene Ontwikkelingszone. Het meest nabijgelegen gebied grenst aan de andere zijde van de A28, circa 100 m ten westen van de onderzoekslocaties. Aangezien de onderzoekslocaties geen onderdeel uitmaken van de Groene Ontwikkelingszone en ingrepen buiten de Groene Ontwikkelingszone niet hoeven te worden getoetst op externe effecten, zijn aanvullende maatregelen en onderzoek ten aanzien van De Groene Ontwikkelingszone niet aan de orde.

De bomen op de onderzoekslocaties vallen deels onder de definitie houtopstanden, als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De bomen op de onderzoekslocaties zijn deels gelegen binnen de bij besluit van gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Voor deze bomen geldt daarom geen meldingsplicht en herplantplicht onder de Wet natuurbescherming. Voor deze bomen geldt mogelijk wel een gemeentelijke kapvergunning

Een deel van de bomen op de onderzoekslocaties valt niet onder de definitie houtopstanden, als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. Deze bomen betreffen wegbeplanting of eenrijige beplanting langs landbouwgronden, bestaande uit populieren of wilgen. Voor deze houtopstand geldt geen meldingsplicht en herplantplicht.

Een deel van de te kappen bomen op de onderzoekslocaties valt onder artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming, waardoor een meldingsplicht geldt voorafgaand aan de kap. Het gaat met name om de bomen in de noordwesthoek van onderzoekslocatie 1. Naast een meldingsplicht voorafgaand aan de kap draagt de rechthebbende zorg voor de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand. Indien de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand gerealiseerd wordt, is er geen ontheffing van artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming benodigd. Indien het niet mogelijk is om dezelfde grond te herbeplanten dient een ontheffing aangevraagd te worden voor artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Het betreft een ontheffing voor het herbeplanten op andere grond. Een ontheffing kan verleend worden, indien de herbeplanting voldoet aan de gestelde regels.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Nationale Database Flora en Fauna (NDFF), uitvoerportaal; <https://ndff-ecogrid.nl>, zoekgebied Nijkerk, periode 2010-2020.

Algemene websites

www.bij12.nl
www.kadastralekaart.com
www.nationaalgeoregister.nl
www.overheid.nl
www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën en reptielen)
www.sovon.nl (soortgegevens vogels)
www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/ (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten)
www.verspreidingsatlas.nl/ (verspreidingsgegevens NDFF)
www.vogelbescherming.nl (soortgegevens vogels)
www.wetten.overheid.nl (Wet natuurbescherming)
www.zoogdiervereniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Provinciale websites

www.gelderland.nl (GNN en beschermde gebieden in Gelderland)
www.gelderland.nl/Kaartenencijfers

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht.

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a)	dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b)	indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c)	voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aan-gegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming.

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming.

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witlankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knofflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveeraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfthoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihals, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmstij, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijtjaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw
--------	--

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming.

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimperlblaauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblaauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavvlinder, pimperlblaauwtje, sleedoornpage, spiegel dikkopje, veenbesblaauwtje, veenbosparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten		akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, bekliede ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenororchis, dreps, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geploide vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiseranjier, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruip-tijm, lange zonnedaauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboomje, rozenkransje, ruw parelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming.

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: - Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; - Houtopstanden op erven of in tuinen; - Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; - Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; - Kweekgoed; - Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; - het dunnen van een houtopstand; - uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: - ten minste eens per tien jaar worden geoogst; - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij Gedeputeerde Staten. 3. Gedeputeerde Staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde Staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Projectplan

Een projectplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het projectplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

